

TEGEN BETER WETEN IN. Muziekdieven en hun lullige excuses

Geert Stadeus

12/01/2005

Al de hele dag loop ik *Rider in the rain* te neuriën. Dat komt doordat ik eindelijk het album *Little criminals* van Randy Newman op cd gekocht heb.

Zal ik dat eens uitleggen voor de jongere lezers? Niet wie Randy Newman is, maar wat dat precies betekent, een cd kopen. Je gaat naar een platenwinkel. Dat is een soort Kazaa, maar er speelt muziek en er lopen mensen rond. Je kiest een cd uit de rekken, ongeveer zoals je dat met een zoekmachine zou doen, alleen kom je onderweg vast leuke verrassingen tegen. Dan ga je met de cd naar de kassa, en daar - tadaaaaa! - *betaal* je die cd. Allemaal hoogst vernederende en verwerpelijke daden die je van een moderne mens niet meer kunt verwachten.

Het is hoogst verwonderlijk hoe snel het idee ingeburgerd is geraakt dat muziek geen ene eurocent waard is. We downloaden dat het een aard heeft en eigenlijk vinden we zelfs dat de stroom die we daarbij verbruiken, al te veel kost voor een stomme cd. Het is een uniek moment in de geschiedenis, vind ik, Steve Stevaert even buiten beschouwing gelaten, waarop zowat de hele bevolking tegelijk besluit om voor één product koudweg niet meer te betalen. We drukken het gewoon achterover.

Alleen, het heeft niets te maken met de trots die ooit achter het mythische 'anarchistisch winkelen' school (dat is van voor de tijd van de cd's, hoor). Noodzakelijke levensmiddelen zoals brood en melk, zo werd toen gezegd, moesten gratis zijn voor wie zich die dingen niet kon permitteren. Die lui mochten ongegeneerd elke dag met een brood en een fles melk langs de kassa glippen, omdat het niet zo opschoot met die herverdeling van de middelen. Daar werd toen door de goegemeente hooguit even om gegniffeld. Geen eten kunnen betalen en dan maar gewoon een brood pikken, hoe bestaat het! Zo is het gemakkelijk!

Dezelfde gniffelaars en hun kinderen vinden het nu gewoon dat we films en platen downloaden en gniffelen alleen nog als ze een sul als ik met een cd uit een platenwinkel zien komen. „Dat staat gewoon op het internet, hoor. Zeker computeranalfabeet?”

Mag ik dat een beetje jammer vinden? Ik weet nog hoe ik in 1978 mijn goeie ouwe vinyl-exemplaar van *Little Criminals* kocht. Een elpee kostte toen bijna 300 Belgische frank, pakweg 7 euro, en dat bedrag kon ik als tiener niet elke week uitgeven. Op weg naar school zag ik de plaat elke dag in de etalage liggen, tussen een hoop andere elpee's die ik eigenlijk ook graag wilde hebben. Ik spaarde tot ik de plaat kon kopen en ging ze toen halen. Ik herinner me de opwinding telkens als ik met een plaat thuiskwam, ze voor het eerst uit de papieren beschermhoes schoof en voorzichtig op de draaitafel legde.

O, ik vind het niet erg dat u gniffelt bij zoveel nostalgie. Ik vind het niet eens erg dat niemand nog voor muziek en film lijkt te willen betalen, al is het een merkwaardig fenomeen. Wat ik wel erg vind, is het droeve amalgaam aan excuses dat we elkaar daarvoor aanreiken.

In plaats van er ons bij neer te leggen dat we het, *short people* als we zijn, gewoon leuker vinden om ons gratis van onze favoriete muziek te voorzien, moeten we het zo nodig verdedigen, als een soort elitair anarchistisch winkelen. We doen het omdat de grote boze platenmaatschappijen hét symbool van de uitbuiting zijn, omdat de grote winsten van de cd-verkoop in de zakken van de platenbazen verdwijnen en omdat cd's eigenlijk veel te duur verkocht worden.

Bullshit op een stokje, natuurlijk. Om te beginnen zijn cd's de jongste jaren veel goedkoper geworden, maar het downloaden gaat er alleen maar op vooruit. En die smoes gebruiken we anders toch ook niet? Ik vind auto's eigenlijk veel te duur, maar daarom rij ik nog niet zonder betalen met het nieuwste model de toonzaal uit.

En dat het grootste deel van de centen niet naar de artiest gaat, maar naar de platenmaatschappij, is wel het allerberoerdste excuus om de artiest dan maar helemaal niks te

gunnen. Het is niet omdat een lullige uitleg voldoende is om ons geweten te sussen dat het ook nog een aanvaardbare verantwoording van ons nieuw bestaan als kleine crimineel is. Want zo noem je iemand die jat, pikt of steelt. En morgen ga ik de nieuwe U2 halen. Want altijd die nieuwe zonnebrillen, dat moet die Bono stilaan toch een flinke duit kosten.

Geert Stadeus is de hoofdredacteur van Snoecks. 'Tegen beter weten in' verschijnt tweewekelijks op woensdag.

Copyright | De Standaard Online 2005